

Betænkning afgivet af Børne- og Undervisningsudvalget den 12. december 2023

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven

(Justering af krav til minimumsnormering i privatinstitutioner)

[af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye)]

1. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, SF, M, RV og ALT) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (DD, LA, KF, EL og DF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Nye Borgerlige, Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

2. Politiske bemærkninger

Danmarksdemokraterne

Danmarksdemokraterne bemærker, at det er en bunden opgave at sikre, at der er tilstrækkeligt med pædagogisk personale til at tage sig af børnene i landets daginstitutioner. I dag oplever mange forældre, at hverdagen i landets vuggestuer og børnehaver er presset. Derfor er der brug for handling, der adresserer manglen på pædagoger og sikrer, at kravene til normeringer står mål med antallet af pædagoger. I den forbindelse mener Danmarksdemokraterne, at det er vigtigt, at selvejende og private aktører får mulighed for at byde ind på velfærdsopgaverne. Det gælder også på daginstitutionsområdet. Det kræver, at gennemsigtige og korrekte afregningspriser bidrager til at skabe fair konkurrence. I den forbindelse bemærkes det, at kommunernes tilskud til de private daginstitutioner skal afspejle omkostningsniveauet i kommunerne, men at der i dag er store afvigelser i forhold til gennemsnitstaksten, som de private daginstitutioner modtager.

Danmarksdemokraterne noterer sig, at der mangler et lovgrundlag, der sikrer, at midler og ressourcer står mål med de krav, vi stiller til de private daginstitutioner. Det er

helt afgørende, hvis vi skal sikre, at forslaget ikke rammer skævt, og at der fortsat er et udbud af offentlige såvel som private pasningstilbud til børneforældre i landdistrikterne og de mindre byer, ligesom det er afgørende for at sikre, at forældrene har mulighed for at vælge det pasningstilbud, der passer familien bedst. Danmarksdemokraterne mener ikke, at det nuværende lovgrundlag i tilstrækkelig grad sikrer dette, ligesom vi har brug for at få afklaret konsekvenserne for de private daginstitutioner yderligere. Derfor kan Danmarksdemokraterne ikke bakke op om forslaget i sin nuværende form.

Enhedslisten

Det er afgørende for Enhedslisten, at alle børn oplever en tryk og udviklende hverdag i daginstitutioner, hvor der er nok pædagogisk personale til stede til at sikre omsorg og nærvær, uanset om der er tale om offentlige eller private tilbud. Enhedslisten finder det derfor problematisk, at der er identificeret udfordringer med opgørelsesmetoden for normeringer i privatinstitutioner. Udfordringerne er blevet identificeret for sent, til at der kan findes en løsning i tide, og dermed bliver der mindst et år uden sammenhæng mellem krav og midler til privatinstitutioner. Privatinstitutionerne tildeles således midler ud fra størrelsen på de kommunale dagtilbuds budgetter for 2024, uden at privatinstitutionerne skal leve op til lovkravet om minimumsnormeringer, sådan som de kommunale institutioner skal. Mere konkret hæves beløbet til kommuner og daginstitutioner i 2024 som kompensation for, at lovkravet om minimumsnormeringer træder i kraft den 1. januar 2024. Privatinstitutionerne får således andel i de ekstra midler til minimumsnormeringer uden selv at skulle efterleve lovkravet om at ansætte ekstra pædagogisk personale til børnene.

Ubalancen mellem krav og midler er særlig problematisk, i lyset af at der oprindeligt var indgået en aftale om at lukke ned for muligheden for at trække profit ud af privatinstituti-

oner, som efterfølgende blev droppet igen. Der er dermed fortsat ikke noget lovkrav, som sikrer, at samtlige midler går til børnene i privatinstitutioner, sådan som det f.eks. er tilfældet på privatskoler. Dermed risikerer en del af de skattekroner, der er afsat til minimumsnormeringer, at blive trukket ud som profit til ejerne af privatinstitutioner.

Med lovforslaget lægges der endvidere op til at fortsætte ubalancen mellem krav og midler til privatinstitutioner, selv når der er fundet en opgørelsesmetode for normeringer, da privatinstitutioner fortsat skal kompenseres med afsæt i de kommunale udgifter til dagtilbud, mens indeværende lovforslag imidlertid indebærer, at privatinstitutioner kan have dårligere normeringer end de kommunale institutioner. Det er som nævnt problematisk i lyset af muligheden for at trække profit ud af driften. Enhedslisten opfordrer derfor endnu en gang regeringen til at genoptage arbejdet med at finde en model, der afskaffer muligheden for at trække skattekroner ud som profit til ejerne af privatinstitutioner.

Enhedslisten støtter ikke forslaget.

Alternativet

Alternativet er en del af den oprindelige aftale om minimumsnormeringer. Det var en aftale, der blev til på baggrund af de massive forældreprotester og dannelsen af forældrebevægelsen #hvorerderenvoksen.

Det var og er stadig nødvendigt med en lovgivning, der sikrer nok voksne til vores børn i daginstitutionerne. Det sikrer loven desværre ikke i sin nuværende form, da det stadig er såkaldte papirnormeringer, som børnene får fra 2024. Derfor kæmper Alternativet videre for reelle minimumsnormeringer i børnehøjde.

Minimumsnormeringer er børns ret til og garanti for omsorg, nærvær og tryghed, når deres forældre eller primære omsorgspersoner er på arbejde.

Med dette lovforslag rettes fokus mod de private dagtilbud, som ifølge den nuværende lovgivning skal opgøre deres normeringer med udgangspunkt i tallene fra de kommunale institutioner. Det har vist sig ikke at være muligt, hvilket Børne- og Undervisningsministeriet blev gjort opmærksom på gennem spørgsmål fra bl.a. Alternativet og Daginstitutionernes Landsorganisation.

Alternativet støtter lovforslaget, for der skal selvfølgelig være styr på opgørelsesmetoderne. Men regeringen bør tage initiativ til drøftelser om, hvordan vi fremadrettet opgør minimumsnormeringerne. Det rigtige vil være at lave opgørelser på institutionsniveau, hvilket vil løse problematikken, som dette lovforslag er udsprunget af, og give forældre den gennemsigtighed, som de bør have krav på. Dagtilbuddet er trods alt det sted, hvor de fleste af Danmarks småbørn tilbringer størstedelen af deres vågne timer.

3. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 14. november 2023 og var til 1. behandling den 21. november 2023. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Børne- og Undervisningsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og børne- og undervisningsministeren sendte den 17. oktober 2023 dette udkast til udvalget, jf. BUU alm. del – bilag 10. Den 14. og 15. november 2023 sendte børne- og undervisningsministeren høringssvarene, og den 14. november 2023 sendte børne- og undervisningsministeren et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 6 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 4 spørgsmål til børne- og undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Astrid Krag (S) Frederik Vad (S) nfmd. Jesper Petersen (S) Kim Aas (S) Kris Jensen Skriver (S)

Matilde Powers (S) Sara Emil Baaring (S) Thomas Skriver Jensen (S) Trine Bramsen (S) Anni Matthiesen (V)

Hans Christian Schmidt (V) Lars Christian Lilleholt (V) Peter Juel-Jensen (V) Rosa Eriksen (M) Rasmus Lund-Nielsen (M)

Karina Adsbøl (DD) fmd. Marlene Harpsøe (DD) Helena Artmann Andresen (LA) Carl Andersen (LA) Lise Bertelsen (KF)

Brigitte Klitskov Jerkel (KF) Mette Thiesen (DF) Alex Ahrendtsen (DF) Serdal Benli (SF) Charlotte Broman Mølbæk (SF)

Astrid Carøe (SF) Anne Hegehund (EL) Lotte Rod (RV) Helene Liliendahl Brydensholt (ALT)

Nye Borgerlige, Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	23	Alternativet (ALT)	5
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Nye Borgerlige (NB)	3
Moderaterne (M)	15	Siumut (SIU)	1
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	14	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Liberal Alliance (LA)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	3
Radikale Venstre (RV)	7		